

Parlamentul României
Senat

Comisia juridică, de numiri,
disciplină, imunități și validări
Nr. XIX/ 354/ 22.11.2023

RAPORT

Asupra Proiectului de lege pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.26/2000 cu privire la asociații și fundații

(L610/2023)

În conformitate cu prevederile art. 70 din Regulamentul Senatului, republicat, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, prin adresa nr. **L610/2023**, a fost sesizată de Biroul permanent, în data de 06.11.2023, în vederea dezbaterii și elaborării raportului asupra **Proiectului de lege pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.26/2000 cu privire la asociații și fundații**, inițiator Guvernul României.

Consiliul Legislativ a avizat favorabil proiectul de lege, cu observații și propuneri.

Consiliul Economic și Social a transmis un aviz favorabil, cu observații.

Comisia pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital, Comisia pentru administrație publică, Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități și Comisia pentru comunicații, tehnologia informației și inteligență artificială au transmis avize favorabile.

Proiectul de lege are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 246/2005, cu modificările și completările ulterioare. Potrivit Expunerii de motive, intervențiile legislative vizează instituirea unor soluții legislative de îmbunătățire a cadrului legal în materia asociațiilor și fundațiilor, având în vedere “disfuncționalitățile apărute în aplicarea prevederilor ordonanței, a studierii elementelor de drept comparat și a standardelor internaționale în materie, precum și a considerentelor hotărârii CEDO în cauza Cegolea” din 24 martie 2020. Astfel, CEDO a constatat o serie de lacune în procedura acordării statutului de utilitate publică, criticând, în esență, neclaritatea și incoerența procesului decizional, precum și faptul că acordarea statutului de utilitate publică este lăsată la latitudinea executivului, chiar dacă persoana juridică

fără scop lucrativ solicitantă îndeplinește cerințele legale, iar refuzul executivului de a acorda acest statut poate face obiectul unui control jurisdicțional limitat, care permite instanțelor să verifice îndeplinirea condițiilor legale pentru obținerea statutului de utilitate publică, fără să le confere acestora și competența de a acorda statutul respectiv.

Guvernul și-a propus o intervenție substanțială asupra Ordonanței Guvernului nr. 26/2000, cu scop reformator și care urmărește dezideratul garantării pe deplin a libertății de asociere. Soluțiile legislative adoptate de Guvern de îmbunătățire a cadrului legal în materia asociațiilor și fundațiilor au avut în vedere modificarea:

- Capitolului II – Înființarea asociațiilor și a fundațiilor;
- Capitolului III – Organizarea și funcționarea asociațiilor și a fundațiilor;
- Capitolului IV – Modificarea statutului asociației sau fundației și îndeplinirea formalităților de publicitate. Fuziunea și divizarea;
- Capitolului VI – Obținerea statutului de utilitate publică a asociațiilor, fundațiilor și federațiilor;
- Capitolului VII – Veniturile;
- Capitolului VIII – Relațiile cu autoritățile publice;
- Capitolului IX – Dizolvarea și lichidarea;
- Capitolului X – Registrul național al persoanelor juridice fără scop lucrativ.

În cadrul procesului de consultare cu privire la inițierea prezentului demers legislativ, s-a constatat că una dintre principalele probleme cu care se confruntă în mod constant mediul asociativ este durata desfășurării procedurilor judiciare.

Printre reglementările propuse prin proiectul de lege, menționăm:

- unele clarificări pentru eliminarea unor interpretări diferite apărute în practică în ceea ce privește activitatea filialelor; menționarea expresă că scopul și obiectivele filialei nu pot fi diferite de cele ale asociației; acoperirea unei lacune legislative în ceea ce privește posibilitatea înființării unor sucursale de către fundații (în prezent, această posibilitate este prevăzută numai pentru asociații);
- introducerea unei prevederi în sensul că hotărârea definitivă de anulare va fi menționată în Registrul asociațiilor și fundațiilor, fiind opozabilă de la această dată față de orice persoană (îndeplinirea cerințelor de publicitate a hotărârii judecătorești definitive prin care a fost anulată hotărârea dunnării generale, contrară legii sau dispozițiilor cuprinse în statut); clarificarea naturii juridice a “mandatului” persoanei împuternicite cu funcții executive de către consiliul director căruia i-au fost delegate o parte dintre atribuțiile consiliului director;
- obligativitatea declarării și înregistrării persoanei împuternicite (consiliul director va putea împuternici una sau mai multe persoane cu funcții executive, inclusiv persoane care nu au calitatea de asociat ori sunt străine de asociație, pentru a exercita atribuțiile prevăzute de lege, iar împuternicirea se comunică instanței competente în vederea înregistrării acestor persoane în Registrul asociațiilor și fundațiilor); eliminarea obligativității numirii unui cenzor sau, după caz, a unei comisii de cenzori atunci când numărul asociaților este mai mare de 15, respectiv de 100; similar legislației în materia dreptului societar, în ceea ce privește asociațiile al căror activ patrimonial depășește 16.000.000 de lei, instituirea obligativității numirii unei comisii de cenzori, având în vedere amploarea activității desfășurate de către acestea;
- soluții legislative care urmăresc instituirea unei proceduri mai simple și mai rapide în ceea ce privește înscrierea modificărilor cu privire la statut în registrul asociațiilor și fundațiilor, cu precădere atunci când modificările privesc componența organelor de conducere și administrare ori sediul asociației;

- reconfigurarea instituției acordării statutului de utilitate publică pe baza considerentelor hotărârii CEDO în cauza Cegolea c. României (continuitatea și satisfacerea unui interes public general sau al unei colectivități); înlăturarea posibilității Guvernului de a decide (discreționar) cu privire la acordarea sau nu a statutului de utilitate publică (în cazul în care numai una dintre autoritățile competente constată că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege, asociației/fundației i se va acorda statutul de utilitate publică prin hotărâre cointerată de Secretariatul General al Guvernului și autoritatea respectivă); obligativitatea motivării refuzului de a-i atribui asociației/fundației cu statut de utilitate publică în folosință gratuită bunuri proprietate publică; instituirea posibilității ca însăși entitatea neguvernamentală să poată solicita retragerea propriului statut de utilitate publică; abrogarea condiției impuse de lege lata federațiilor care doresc să solicite acordarea statutului de utilitate publică ca cel puțin două treimi din numărul asociațiilor și fundațiilor care o alcătuiesc să aibă statut de utilitate publică;
- includerea veniturilor care provin din finanțări nerambursabile în cadrul enumerării de lege lata referitoare la sursele de venit ale asociațiilor și fundațiilor;
- asociațiile și fundațiile înscrise, la solicitarea acestora, în evidența autorităților administrației publice centrale în a cărei sferă de competență își desfășoară activitatea și a autorităților administrației publice locale să primească automat – dacă acestea furnizează, odată cu cererea de luare în evidență, o adresă de poștă electronică - proiectele de acte normative publicate pe site-ul propriu de către autoritățile în a căror evidență se află;
- în materia lichidării: reducerea termenului de la 6 luni la 3 luni va asigura un termen mai scurt de realizare a procedurii de dizolvare și lichidare; instituirea unor termene legale pentru definitivarea lichidării, cu posibilitatea prelungirii acestora, de maximum trei ori, pentru încă un an; instituirea unei proceduri rapide de înlocuire a lichidatorilor și de sancționare a acestora în cazul în care nu își îndeplinesc obligația de a definitiva lichidarea; instituirea posibilității de a se dispune radierea asociației sau fundației din Registrul asociațiilor și fundațiilor, la cererea oricărei persoane interesate, dacă termenul legal de lichidare a fost depășit;
- reconfigurarea Registrului național al persoanelor juridice fără scop lucrativ, registru public, ținut de Ministerul Justiției, al cărui scop este asigurarea înscrierii și îndeplinirii formalităților de publicitate prevăzute de lege în sarcina asociațiilor, organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, fundațiilor și federațiilor. Înregistrările efectuate în cuprinsul acestuia se realizează de către grefierul desemnat în acest scop, în baza încheierii instanței, în ziua rămânerii definitive a acesteia. Modificările operate în Registrul asociațiilor și fundațiilor se vor realiza numai de către personal calificat în acest sens, ceea ce va presupune o formare profesională corespunzătoare importanței înregistrărilor efectuate. Astfel, se vor organiza, cu prioritate, acțiuni de formare profesională continuă a grefierilor în domeniul asociațiilor și fundațiilor, cu precădere cu privire la formalitățile privind înregistrările efectuate în Registrul asociațiilor și fundațiilor.

Comisia juridică, în ședința din 21 noiembrie 2023, a analizat proiectul de lege și avizele primite și a hotărât să adopte, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți, un **raport de admitere, fără amendamente**. Supunem votului plenului Senatului prezentul raport, împreună cu proiectul de lege.

Prin conținutul său normativ, proiectul de lege înregistrat cu adresa **L610/2023** face parte din categoria **legilor ordinare** și urmează să fie luat în dezbateri și adoptat de plenul Senatului, împreună cu prezentul raport, cu respectarea prevederilor art.76 alin.(2) din Legea fundamentală, **ca și primă Cameră sesizată**

Președinte,

Senator Cristian Augustin Niculescu Tâgârlaş

Secretar,

Senator Laura Mihaela Moagher

Întocmit, consilier Camelia Popescu